

Майшұқыр негізгі орта білім беретін мектебі

«Бекітемін»

Мектеп директоры: Ж.Махметов

«» _____ ЖЫЛ

«Ұшқыр ой» дебаттық клубтың жоспары

Үйірме жетекшісі: тарих пәнінің мұғалімі К.Ошақбаев

2023-2024 оқу жылы

**«Пікір-сайыс – сөз додасы»
күнтізбелік жоспары**

№	Тақырыбы	Сағат сан ы	Теориялық бөлім	Практикалық бөлім	Әдістемелік байланыс	Ізденіс, қосымша жұмыс тар	Күтілетін нәтиже
1	Кіріспе	2	Пікір-сайыс деген не? Пікір-сайыстың форматтары (АПФ, БПФ, ЛД, ПДФ, Карл Попер)(1 сағат)	Пікір сайыстыру қабілетін байқау, ашу.Этикалық ұғымға (1 сағат)	СТО, зерттеу, тындау, жазу	1.Қазақтың бишешендері, олардың тағылымдары 2. Қазіргі пікір-сайыс форматтары 3. Мектеп лигасы туралы ақпарат	- жұрт алдында еркін сөйлейді - дикциясын қояды
2	Тақырып (Қарар)	2	Американдық Парламенттік формат туралы түсінік. Пікір – сайыс үлгісінің негізгі элементтері. Қарар.Қарардың түрлері, жазу	Қарар шығару. Қарар сараптамасы Қарар (тақырып) (1 сағат)	1.Қазақ әдебиеті Тақырып пен идея 2.Топтастыру стратегиясы . СТО	1.Ақын жазушылардың қанатты сөздері 2.Мақал-мәтелдер 3.БАҚ құралдары, энцикл	-Өміршен тақырыпты еркін ажыратады -Тақырып тандау саясатында ой еркіндігі артады.

			тәртібі, үлгілері (1 сағат)			опедия лар 4.Тақы рып таңдау кеңесін е жүгіну	
3	Критерий (мақсат)	2	Критерий – мақсат. Тақырып қа мақсат қою (1 сағат)	1.Қарарға арнап критерий шығару мен оған сараптама жасау 2.Критери йді негіздеу. 3. Критерийд ің қарар және аргументте рмен байланысы (1 сағат)	1.Қарарды сипаттауда критерийдің сәйкестігі, нақтылығы, әдістемесі. К.Поппер пікір-сайыс әдістемесі 2.Топтасты ру стратегиясы 3.Ұқсастық пен даралық стартегиясы	1.Құнд ылық ұғымы на көркем әдебие т құралд арын іздеу (түртіп алу стратег иясы) 3.Шығ ыс ғұлама ларын ың еңбект ерін зерттеу	-Идеяның құндылығын ажыратады -Әр іске мақсат қоюды біледі
4	Деффиниц иялар (анықтама лар) – негізгі ұғымдард ы анықтау	2	Қарардағ ы негізгі ұғымдард ы анықтау. Анықтам алар-ға қажетті шектеуле р қойылад ы.Анықта ма - қарарды зерттеу	- Энциклопе диялық сөздіктерм ен жұмыс - Түсіндірме сөздік -Қазақ тілі грамматик асы (1 сағат)	Әдебиет теориясы.Қ азақ тілі лексиколог иясы	1.Кітап хана қорыме н жұмыс. 2.Соңғ ы 5 жылдағ ы БАҚ құралд арымен жұмыс.	-Сөздің толық мағынасын анықтайды -Сөздерді орын тәртібі арқылы қолданып, әдемі сөйлейді.

			бағытын анықтау құралы. (1 сағат)				
5	Аргументтер	4	1.Аргумент құрастыру, құрылысы, негіздеу түрлері 2.Критерий мен аргумент арасындағы байланыс (2 сағат)	1.Аргумент құрастыру. Ойын барысында 2,3,5 аргумент болған дұрыс 3.Дәлелдейтін дәлелінің негізгі жобасы екенін ұғыну (2 сағат)	Пікір-сайыс парағы.Теледебат үлгілерімен салыстыру. Саяси дебат жұмыстары. - СТО.Презентация - Екі жақты күнделі стратегиясы	1.БАҚ құралдары 2.Ғаламтор сауалдары 3. «Мақал сөздің мәйегі» кітабы	-Шешім қабылдап үйренеді -Жоба, бизнес жоба жасай алады
6	Дәлелдер (факты)	2	1.Зерттеу мен дәлелдер. 2.Мәлімет жасау, статистикалық мәлімет, шолулар, мысалдар мен сұқбат.Ғаламтор мәліметі (1 сағат)	1.Мәлімет алынатын мәтінмен жұмыс істеу 2.Дәлелдер парағын дайындау. Бір аргументке нақты 2,3 дәлел жатады. (1 сағат)	СТО.Кубизм әдісі.Дәлел күшті болу үшін бір емес, алты қырынан қарап бір мәселесіне келу керек.	Қайнар көздің беделдігі мен объективтілігі	-Әділ шешім шығарады, әділ көзқаастуындайды.
7	Жақтау кейсі	2	Кейс – жұртшылыққа ұсынылатын спикердің сөзі.Ол қарар, критерий,	-Жақтау кейсіні құрастыру -Даттау кейсінен өзге екенін түсіндіру (1 сағат)	Венн диаграммасы	- Ғаламтор мәліметтерін жинақтау, түрлі презент	-Сөйлеу мәдениеті дамиды. - өз «менін» ашады

			аргумент, факті, қорытындыдан тұрады. Жаттау кейсінің құрылымы, үлгісі (1 сағат)			тацияларды таңдау	
8	Даттау кейсі	2	Даттау кейсінің құрылымы. Терістеудің 3 деңгейі: қарарды интерпретациялау, критерийді терістеу, аргументтер тізбегін терістеу (1 сағат)	- Контраргументтер ұсыну - Даттау кейсінің үлгісі, құрастыру (1 сағат)	К. Поппердің терістеу стратегиясы - Кубизм стратегиясы	- Ғалымдардың пікірі, немесе олардың ойы - Арнайы мамандармен сұхбат - Нақты фактілер жинақтау БАҚ құралдары және ғаламтор мәліметтері	- Әрбір істің ақпен қарасын таниды. - Ақтап алу әрекетіне жұмыс жасайды - Оппозиционер ұғымын терең ұғынады. - Өзінше ойын өткізеді, оны қорғайды
9	Спикерлердің міндеттері	2	1 Спикерлердің рөлдері 1-спикер – конструктивті, 2-спикер –	Кемшіліктер мен қателіктерді іздеу, табу, оны дұрыстау әдістері. Стильмен ұсынылған ба?	- Психологиялық тепе-теңдік - Ұстамдылық этикасы - Әдеп айтысы	- Ырғақ (дауыс) - Үзіліс - Дауыстылық - Дикция т.б. ұғымда	Жаңа қоғамның жасөспірім моделін жасап шығара алады

			дамытушы 3- корытын дылаушы 2.Спикер лерді бағалау критерий лері(1сағ ат)	Спикерлер дің сөйлеу уақыты бар.Көз бе,көз байланыс (1 сағат)	- ББҮ стратегиясы .СТО. -Өзін-өзі тәрбиелеу этикасы	рға қосым ша мәліме ттер жинақт ау	
1 0	Сұрақ - жауап	4	-Сұрақ – жауаптар дың мақсаты, міндеті, нәтижелі сұрақ қою әдістері -Ашық және жабық сұрақтар (2 сағат)	Сұрақтард ың тізбегін құрастыру -Қарсы сұрақ- жауап кезіндегі спикерлер дің өзін- өзін-өзі ұстауды үйрету, ойын этикасын үйрету. Сұрақтард ың ойын барысында 3 минуттың ішіне сыйымдыл ығын қарау. (2 сағат)	СТО. -Жуан және жіңішке стратегиясы -Бағалау стратегиясы	1.Ғала мторды н элеуме ттік блогінд егі сұрақта рға шолу 2.БАҚ- ғы сауалд арға назар аудару 3.Псих ологта рдың анкета сұрақта рымен танысу 4. «Көнен ің – көзі, ақылд ың – кені».Х алық еңбект ерін парақт	-Орынды сұрақ қойып үйренеді. -Өмірдің көп бөлігі сұрақтан құралып, сұрақтан жасалатынын ұғалы

						ау, түртіп алу	
1 1	Пікір – сайыс бәсекелері	4	- Бәселерді ң ұйымдаст ырылуы -Пікір- сайыс бәсекелер ін өткізудің ережелері мен кеңестері -Қарарды талқылау ға барлық командан ың тренерле рі болуға міндетті. - Психолог иялық тұрғыдан ойын элементт ері	Пікір- сайыс бағдарлам асын ойыннан бұрын сараптау керек.Пікі р-сайыс клубтарын құру (3 сағат)	-Теледебат карау -театр сахнасында ғы актерлердің сөз саптауын қатерге алып жұмыстану -Сахна, трибуна мәдениеті	Үлкен сайыст ардың өткізіл уі сценар иймен танысу , талқыл ау.Тәжі ри- белі ұстазда рдан сұрап, білу қажет. Әлемді к тәжіри белерді басшы лыққа алу	Өзіндік «мені» толық жетілген тұлға қалыптасады
1 2	Төрешілік етудің мәдениеті	1	Міндетті шешім шығару сараптам асы.Бағал ау тәртібі.То пты бағалау, спикерді бағалау әдісі	Пікір- сайыс парағын (картасын) жүргізу	-Тарих, құқық пәні -маманмен сұхбат (әртүрлі саладағы төрешімен)	Олимп иада, ғылым и жоба, түрлі – түрлі жобала рдың, заң қызмет керлері нің қазыла р	-Мен біреуге баға беретін, жобаға сараптама беретін әділ шешім, шығаратын халге жетемін.

						алқасы мен пікірле су	
1 3	Қорытынды	3	1.Бұқараны ойландырып жүрген тақырыптарды жинақтап, резолюциялар тізбегін жасау 2. Қанша резолюция сонша критерий дайындау Аргумент және фактілер жинақтау 3.Спикерлерді бағалау критерийлерін шығару 4.Төреші міндеттерін дайындау (2 сағат)	Практикалық жұмыс Практикалық жұмыс Ізденіс жұмыс Ізденіс жұмыс Ізденіс жұмыс (1 сағат)	Топтық жұмыс стратегиясы БАҚ құралдары. СТО.Түртіп алу стратегиясы	1.Ғаламторға саяхат 2.БАҚ құралдарына шолу 3.Бұқараны халықтан сұрақ-жауап алу 1.Мамандарға жүгіну 2.Саяси, теледебат, түрлі сұхбат хабарларына шолу жасау	Ең үздік спикер атанады. Үздік сөз майталманы атанады. Жас қазақ елінің жаңа форматтағы жеке тұлғасы шығады.

Майшұқыр негізгі орта мектебінде «Ұшқыр ұя» дебаттық клубы бойынша
атқарылған жұмыстар
2023-2024 оқу жылы

«Ұшқыр ұя» дебаттық клубының жоспары жасалып, мүшелікке 8-9 сынып оқушылары кірді. Оқушыларға жалпы дебат ойынының мақсаты, ережелері, форматтары түсіндірілді.

Оқушыларға жалпы дебаттағы 4 түрлі форматтың бар екендігі, Карл Поппер, Американдық Парламент форматы, Британдық Парламен форматы ойын тәртіптері түсіндірілді. Аргумент, кейс, қарар қабылдау, тайм менеджмент сияқты терминдермен танысты. қаңтар айының 17-і күні " Ұшқыр ой" дебаттық клубының мектепшілік ойыны өтті. Оған 7-8 сынып оқушылары қатысып "Бұл палата қатыгез компьютерлік ойындарға тыйым салады" қарарын талқыға салды. АПФ форматындағы ойынға 4-оқушыдан басқалары төрешілер болды. Сұрақ-жауап кезеңі, тайм-менеджмент ескерілді.

Тәуелсіздікке байланысты оқушылармен дөңгелек үстел өткізілді. Оқушыларға Тәуелсіздіктің оңай жолмен келмегендігі, оның жолында ата-бабаларымыздың жан қиярлық ерліктері айтылды. Оны сақтап қалу, елді, жерді қорғау-біздің қасиетті борышымыз екендігі түсіндірілді.

Желтоқсанның 14-і күні Тәуелсіздік қарсаңында " Ұшқыр ой" дебат клубының ойыны өткізілді. Дебатқа 8-9 сынып оқушылары мен мұғалімдерден құралған төрт команда қатысты. "Қазақстанда сөз бостандығы қажет пе?", "Біздің палата теледидардың пайдасынан зияны көп деп есептейді", " Біздің палата мектеп оқушыларның хиджап киюіне тыйым салады" тақырыптары талқыланды. Командалар жеребе бойынша Үкімет және Оппозиция болып бөлініп, американдық форматта өз ойларын ортаға салды, аргументтерін фактілер келтіре отырып дәлелдеді. Достық кездесуге негізделген дебат өз мәресіне жетті. Мұғалімдер мен оқушылардың пікірсайысы көрермендердің де көңілінен шықты.

Аудан көлемінде өткізілген дебат жарыстарына мектебімізден 8-сынып оқушылары Ошақбаев Бекзат пен Жанатай Әлішер қатысып келді. Американдық форматта өткізілген сөз додаларында орын алмаса да шешендік, шебер сөйлеу, тауып айту, дәлел келтіру секілді ұғымдармен танысып, машықтанып келді.

Дебат үйірмесінің жетекшісі: К.Ошақбаев